

Розвинуті громади - сила і єдність держави
Акорди творчості і добра
Літературні перфоменси та інші незаборонені прийоми
Маленькими кроками
Бібліотека і громада: взаємодія у новому форматі
Центр місцевої активності Ірпеня
Музей - як майданчик для активації громади
Коли, як не зараз, і хто, як не ми?
Успішне життя молодії об'єднаної громади залежить від активних людей

Анна Мюдинська: «Моя велика
гордість - маленькі проекти»
Від маленьких ініціатив до
великих справ
Незламний дух молодії
активістки

Чи можна змінити світ на краще?!
Краматорськ - місто комфорту для людей похилого віку
Креативні індустрії у культурі

“Ми змінюємо людей, а люди змінюють громади”

ICKM

CHARLES STEWART
MOTT FOUNDATION

Редактор:
Олена Кваша

Члени редакційної ради:
Лев Абрамов
Тамара Азарова
Оксана Гур'янова

Дизайн:
Анастасія Шевченко
Оксана Набока

Верстка:
Оксана Набока

Адреса редакції:

м. Кропивницький
вул. Олега Ольжича, 75-а, оф. 1

E-mail: adm.iscm@gmail.com

Веб-сайти: www.lacenter.org.ua
www.lac.org.ua

Видання розраховане на активістів громадських організацій, працівників закладів культури, посадовців органів виконавчої влади, місцевого самоврядування, журналістів та всіх, хто цікавиться суспільним життям сучасної України.

Надіслані матеріали не рецензуються та не повертаються. Редакція може не поділяти точку зору автора та не відповідає за фактологічні помилки, які він допустив.

Якщо ви бажаєте отримувати бюлетень або інші видання ІСКМ, просимо надсилати електронною поштою офіційні листи-заявки за підписом керівника вашої організації або структурного підрозділу на адресу adm.iscm@gmail.com.

Видання розповсюджується безкоштовно.

Листування тільки на сторінках видання. Думки висловлені у видання належать авторам і можуть не співпадати з офіційною позицією ІСКМ.

Тиражування ФОП Александрова М.В.
Свідцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до державного реєстру видавців, виготівників і розповсюджувачів видавничої продукції КГ 009.
Замовлення №6265 від 24 жовтня 2016 року.
Наклад 1000 примірників

Бюлетень видається з 1999 року.

Свідцтво про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації
Серія КГ № 522/99 Р

Видання засноване
Інститутом соціокультурного менеджменту

© Інститут соціокультурного менеджменту (ІСКМ)

Шановні читачі!

Усі ми хочемо позитивних змін, увесь інформаційний простір присвячений саме цьому. Зміни на краще обіцяють політики, експерти, або весь час говорять про них. На жаль, в реальному житті ми не завжди бачимо втілення позитивних змін. Але на нашу думку, є надія на ці зміни, яку дають люди, часто непомітні, але активні і небайдужі до майбутнього України. Саме про їх роботу в громадах йдеться в цьому номері нашого видання. Інститут соціокультурного менеджменту багато зусиль докладає до створення умов для розвитку цих людей — їх освіти, популяризації їх досвіду. І саме в цьому полягає значення нашої діяльності і цього номеру НДО-Інформ, зокрема.

З повагою,
Лев Абрамов,
директор ІСКМ

Бюлетень «НДО-Інформ» був представлений Інститутом соціокультурного менеджменту (ІСКМ) в рамках проекту «Школа громадської участі» за фінансової підтримки Фонду ім. Ч.С. Мотта. Зміст видання є винятковою відповідальністю ІСКМ та не обов'язково відображає точку зору Фонду ім. Ч.С. Мотта. Відтворення та використання будь-якої частини цього видання у будь-якому форматі, включаючи графічний, електронний, копіювання чи використання в будь-який інший спосіб дозволяється за умови відповідного посилання на оригінальне джерело.

ЗМІСТ

Розвинуті громади-сила і єдність держави

Анастасія Шевченко, асистент проекту ІСКМ "Школа громадської участі-3".....2

Акорди творчості і добра

Дарія Ратушняк, голова ГО «Творчість. Ініціатива. Енергія»5

Літературні перфоменси та інші незаборонені прийоми

Тетяна Фень, бібліотекар відділу літератури іноземними мовами Кременчуцької міської централізованої бібліотечної системи для дорослих..... 6

Маленькими кроками

Ірина Микитчук, автор ініціативи «Маленькими кроками».....9

Бібліотека і громада: взаємодія в новому форматі

Олена Костиця, голова ГО «Центр Взаємодії», завідувач відділом інформаційних технологій та електронних ресурсів Чернігівської міської ЦБС..... 10

Центр місцевої активності Ірпеня

Андрій Витяганець, голова, координатор проектів ГО "Життя спочатку", секретар громадської ради при виконавчому комітеті Ірпінської міської ради 12

Музей - як майданчик для активації громади

Артур Єфремов, молодший науковий співробітник та зберігач фондів музейно-виставкового центру м. Калуща Івано-Франківської області..... 12

Коли, як не зараз, і хто, як не ми?

Ксенія Ємшина, фахівець з розвитку громади, ГО «Реформи разом»..... 14

Успішне життя молодшої об'єднаної громади заледить від активних громадян

Вікторія Жовтило, координатор проектів у ГО «Фонд розвитку ініціативи громади» , 16

Анна Міодина: «Моя велика гордість-маленькі проекти»

Спілкувалася Анастасія Шевченко..... 18

Від маленьких ініціатив до великих справ

Матеріал підготувала Анастасія Шевченко.....21

Незламний дух молодшої активістки

Вікторія Бородатова, член ініціативної групи Левківської громади з числа ВПО, працівник будинку культури, соціальний аніматор для дітей шкільного віку, член НГО «Центр студентів-вимушених переселенців «Студентські голоси».....22

Чи можна змінити світ на краще?!

Лілія Гур'янова, волонтер ІСКМ.....23

Краматорськ - місто комфорту для людей похилого віку

Станіслав Черногор, голова правління ГО «Фонд розвитку громади»25

Креативні індустрії у культурі

Спілкувалася Анастасія Шевченко.....27

Розвинуті громади - сила і єдність держави

Ми завжди прагнемо кращого життя. Прямуюємо до змін, не знаючи їх наслідків, які можуть нести або прогрес, або регрес. Рушійною силою позитивних змін є свідоме бажання до розвитку та продуктивної дії. Даним алгоритмом має керуватися кожен громадський активіст, щоб змінити на краще життя громади та всієї країни у цілому. Учасники проекту «Школа громадської участі», що реалізується Інститутом соціокультурного менеджменту (ІСКМ) за фінансової підтримки Фонду ім. Ч.С.Мотта, вже п'ятий рік демонструють яскраві приклади, як здобувши необхідні знання, можна врятувати громади і забезпечити їх процвітання. Тисячі успішних ініціатив, сотні реалізованих проектів – результат навчання, впровадження досвіду та бажання до позитивних змін у своїх громадах.

Проект «Школа громадської участі» розпочався у 2012 році і задав початок дворічного навчання учасників першої Школи (2012-2013). Попри події, що спалахнули в Україні у 2014 році, проект було продовжено і до навчання приступили вже учасники другої Школи (2014-2015). Особливістю проекту є те, що у ньому беруть участь представники з різних областей України – від Сходу до Заходу, від Півночі до Півдня нашої держави. Тому така регіональна залученість сприяла не тільки підготовці до роботи в українських громадах, але і побудові діалогу, пошуку взаєморозуміння та єдності між учасниками у час національного переосмислення незалежності України.

Наприкінці 2015 року проект «Школа громадської участі-2» завершився Другою підсумковою конференцією «Соціальна анімація для розвитку культури та громад», яка

проводилася ІСКМ з 29 листопада по 1 грудня 2015 року. Триденний захід об'єднав громадських діячів з різних областей України задля обміну досвідом та пізнання нових можливостей громадської діяльності. Конференція стала завершальним етапом навчання для учасників «Школи громадської участі-2». Також до участі у конференції були запрошені випускники «Школи громадської участі-1» та провідні діячі громадського сектору, зокрема, Андрій Круп'як (громадська організація «Товариство Лева»), Юрій Трофименко (Центр «Ахалар», м. Чернігів) і Василь Полуйко (Західноукраїнський ресурсний центр, м. Львів).

На заході учасники мали можливість представити свій досвід роботи в громадах, надати поради щодо взаємодії з населенням та поділитися секретами успішної реалізації громадських ініціатив. Учасники мали можливість взяти участь у тематичних майстер-класах. Зокрема, випускники першої «Школи» представили наступні теми: Леонід Жовтило «Децентралізація та її вплив на розвиток місцевих громад. Роль громадських активістів у цьому процесі»; Олена Кваша «Специфіка взаємодії з регіональними телерадіокомпаніями», Станіслав Черногор «Громадська робота – хобі, що переросло в професію». Запрошені на конференцію громадські діячі також провели

Анастасія Шевченко

тренінгові сесії для учасників заходу - Андрій Круп'як «Складні ситуації в громаді: робота з кейс-стаді», Юрій Трофименко «Робота з тілом як інструмент взаєморозуміння», Василь Полуйко «Формування критичного мислення. Дилема Фрейре». По завершенню конференції, відбулося урочисте вручення сертифікатів учасникам «Школа громадської участі - 2», що засвідчували пройдений дворічний курс навчання в рамках проекту. Сертифікат затверджує те, що випускники проекту повноцінно готові до активної громадської діяльності, мають сформовані якості

громадського лідера, необхідні знання, уміння, навички взаємодії та роботи з громадськістю, проведення різних соціокультурних заходів.

Завершений у 2015 році проект «Школа громадської участі-2» задав початок реалізації вже у 2016 році удосконаленого проекту «Школа громадської участі-3»* з новими ідеями, програмою навчання та тренерською командою.

ІСКМ завжди підтримує своїх учасників і сприяє їх професійному зростанню в громадському секторі.

Проаналізувавши потреби випускників першої та другої «Шкіл», ІСКМ визначив, що більшість з них потребують розширення професійного кола своєї діяльності, а саме оволодіння майстерністю проведення тренінгів.

Тому в рамках третьої Школи, з 24 по 28 лютого 2016 року в м. Львів-Брюховичі, ІСКМ провів «Тренінг для тренерів» (ТОТ). Участь у тренінгу взяло 19 випускників «Школи громадської участі». Тренінг проводили кваліфіковані громадські діячі, тренери з багаторічним досвідом тренерського ремесла, представники громадської організації «Товариство Лева» – Андрій Круп'як та Ігор Добко. Захід тривав п'ять днів. Перша частина тренінгу передбачала засвоєння теоретичного матеріалу, друга – відтворення учасниками здобутих знань на практиці, а саме групове проведення власних тренінгових сесій. Ключовою частиною навчання було вручення сертифікатів, що засвідчували оволодіння учасниками

тренерською майстерністю на «Тренінгу для тренерів». Результати тренінгу не змусили довго на себе чекати, майже одразу учасники почали займатися тренерською діяльністю - проводити

Учасники тренінгу для тренерів

власні тренінги, запрошувати один одного у якості тренерів-партнерів.

У березні 2016 року ІСКМ було проведено конкурсний набір учасників до проекту «Школа громадської участі - 3». Учасниками проекту стали 40 громадських активістів, працівників закладів культури, бібліотек, музею, закладів освіти з усієї України (Донецька, Сумська, Львівська, Чернівецька, Полтавська, Київська, Вінницька, Миколаївська, Харківська, Дніпропетровська, Кіровоградська, Хмельницька, Івано-Франківська, Чернігівська області). Отже, 29-31 березня та 5-7 квітня 2016 року в м. Кіровоград відбувся тренінг «Анімація громадської діяльності» для

учасників проекту. Тренінг було проведено Левом Абрамовим, директором ІСКМ. На тренінгу учасники змогли отримати нові інструменти в роботі з громадами, оволоділи особливостями впровадження технології соціальної анімації та створення Центрів місцевої активності на базі закладів культури, набути корисні навички саморозвитку і самовдосконалення себе як громадських лідерів. Даний захід був не лише способом отримання нових знань, а й можливістю віднайти нових друзів, партнерів, однодумців, тим самим збагатити свій соціальний капітал.

Перший етап задав початок якісної громадської роботи учасників проекту.

Перша частина «Школи громадської участі-3»

Вже 16-18 червня 2016 року у м. Львів-Брюховичі відбувся тренінг «Польський досвід розвитку громад», «Кращі практики розвитку громад» в рамках другого етапу навчання для учасників третьої Школи. Це був не просто тренінг, - це був триденний навчальний марафон з глибинним

Кваша, Леонід Жовтило, Іларіон Власенко, Микола Толстік та Віталій Моргун. В межах даного блоку, кожен тренер провів власну тренінгову сесію з теми, в якій є експертом та має багаторічний досвід роботи. Такий склад тренерської команди сприяє кращому усвідомленню матеріалу учасниками за

методом «рівний рівному», адже вони бачать, що мають такі ж можливості досягнення успіху у своїй громаді як і їх попередники – випускники першої та другої «Школи громадської участі».

Отже, по закінченню двох тренінгових блоків учасники отримали сертифікати, які підтверджують пройдене навчання з відповідної теми тренінгу. За три дні учасники отримали ґрунтовний базис знань, який допоможе їм у подальшій громадській діяльності, що спрямована на розвиток і процвітання громад України. «Школа громадської участі» активно навчає вже третє

покоління громадських лідерів, соціальних аніматорів, актив нашої країни.

Попереду ще багато тренінгів, зустрічей та багато корисної інформації в рамках проекту. ІСКМ не втрачає контакт зі своїми учасниками, адже «Школа громадської участі» - це великий колектив односторонців, об'єднаний між собою міцним дружнім зв'язком взаєморозуміння та взаємодопомоги, що прямує вперед до позитивних звершень у громадській діяльності.

Матеріал підготувала - Анастасія Шевченко

Друга частина «Школи громадської участі-3»

засвоєнням теоретичного і практичного матеріалу від українських та польських тренерів громадського сектору. Тренінг було проведено для двох груп одночасно, де перша та друга групи були змішані задля знайомства всіх учасників між собою. Структура заходу складалася з двох тематичних блоків – «Польський досвід розвитку громад» та «Кращі практики розвитку громад».

Щодо першого блоку «Польський досвід розвитку громад», ІСКМ запросив польських громадських діячів, партнерів організації – Збігнєва Мірунські та Анну Міодинську (громадська організація «Центр активності локальної», м. Варшава, Польща). Для учасників проекту це була унікальна можливість познайомитися та перейняти зарубіжний досвід соціокультурного розвитку громад.

Другий блок тренінгу мав назву «Кращі практики розвитку громад», до проведення якого долучилася українська тренерська команда, випускники «Школи громадської участі – 1, 2» та «Тренінгу для тренерів», сертифіковані тренери громадського сектору - Олена

Тренінг «Польський досвід розвитку громад» в рамках «Школи громадської участі-3» (робота в групах)

Акорди творчості і добра

Успішним, як ми вважаємо, стартом діяльності нашої організації «Творчість. Ініціатива. Енергія» (с. Березівка, Олександрійський район, Кіровоградська область) стала реалізація першого проекту «Інформуємо, радимо, пропонуємо» (2014р.) у партнерстві з ресурсним центром «АНГО». В рамках проекту ми проводили консультації для жителів сіл Березівка та Протопопівка Кіровоградської області, розповідаючи їм про їх права та пільги. Більше 200 осіб отримало фахову підтримку фахівців. В рамках проекту «Територія відпочинку», який був реалізований у 2015 році за підтримки місцевого соціально-відповідального бізнесу, ми привели до ладу територію біля будинку культури та бібліотеки. Після

цього проекту, ми одразу написали проект «Акорди творчості і добра» і отримали підтримку на його втілення. Він був підтриманий Європейською комісією в Україні, його адміністрували Кіровоградська громадська організація «Територія успіху» та «Олександрійський районний благодійний інформаційний центр», президентом якого є Тетяна Шокілова - випускниця «Школи громадської участі-1». Фінансування даного проекту склало 56 000 грн. Проект був реалізований на базі Березівського будинку культури. Тривав з вересня 2015 року по березень 2016 року та мав на меті сприяти формуванню громадсько-творчої платформи спільних дій шляхом створення центру творчих і громадських ініціатив громади с. Березівка на базі будинку культури. На мою думку, ми успішно реалізували цей проект. Було проведено два тренінги «Роль ініціативних груп у розвитку громад» та «Локальний фандрейзинг» по збору коштів, які проводилися в Березівському будинку культури та районному будинку культури. Фінальний етап нашого проекту передбачав збір коштів на реалізацію ініціатив,

яких було чотири. Перша ініціатива передбачає написання краєзнавчої книжки про село Березівка - «Наше село в минулому». Наразі ми збираємо матеріали, співпрацюємо з місцевим краєзнавцем та географом, який допоможе у видавництві книги. Друга ініціатива - облаштування

Березівського парку на місці стихійного звалища в центрі села Березівка «Парк мрії» - ми вже розчистили територію від чагарників, вивезли сміття, до роботи долучилися не тільки охочі мешканці села, а й місцеве фермерське господарство. На території парку плануємо на весну висадити плодові дерева.

Третя ініціатива - ремонт Будинку культури - ініціатива під назвою «Культура громаді!». Четверта - реставрація Православного храму святого Іосифа Обручника, в цьому році церкві виповнюється 115 років, входить до переліку архітектурної спадщини району. Так сталося, що були проблеми з електропостачанням, тому жителі села на аукціоні збирали

кошти на підключення церкви до електрики. Вдалося також залучити соціально відповідальний бізнес, тож зараз ця проблема майже вирішена. Церква потребує реконструкції, але на це немає коштів. Принаймні, ми задоволені тим, що хоч хорошу маленьку справу нам вдалося здійснити.

Для того, щоб зібрати кошти, ми провели «Аукціон добрих справ», де й презентували наші ініціативи. Кожен, хто відвідав аукціон «проголосував гривнею», тобто обрав та профінансував ту ініціативу, яка була до душі. На аукціон завітало близько 60 осіб. Найбільше коштів збрала ініціатива церкви - близько 1000 грн. Всього було зібрано 1400 грн. У нашому селі це був перший захід такого рівня. Ми побачили й довели, що попри скруту завжди можна знайти людей, які готові фінансово підтримати ініціативу, яка їм небайдужа. І ще одне - мабуть, найголовніше - ми знайшли не тільки фінансовий ресурс, а й соціальний капітал. Наприклад, люди погодилися безоплатно долучитися до облаштування парку. Наприкінці року будемо бачити перші результати нашої роботи.

Дарія Ратушняк

Ми намагаємося перетворити наш будинок культури на Центр місцевої активності. Сьогодні людям потрібно давати дещо більше - не тільки розважальні заходи, а й надавати можливість бути активними в житті сільської громади, посправжньому впливати на життя своєї громади. Будинок культури в нашому селі Березівка залишився тим місцем, де дійсно, можуть зібратися люди і знайти рішення проблем села. Ми боремося з пасивністю громади - даємо позитивні приклади.

Проведення тренінгу в будинку культури

Їх, безумовно, потрібно більше, але це складно. От наприклад, наш Березівський будинок культури, де збирається вокальний гурт «Березівчанка» – вже багато років необладнаний. Приміщення холодне, сцена знаходиться в занедбаному стані, люди поки готові самі собі шити костюми, але так буде тривати, поки у людей буде інтерес до співів. Місцева влада ж каже – немає ресурсів, а я з цим не згодна. Раніше жителі, за підтримки спонсорів, вже робили самотужки косметичний ремонт, але нажалі цього мало. Я вважаю, що потрібно створювати умови для того, щоб люди займалися своєю справою, зберігали традиції, популяризували їх.

Ми вдячні за допомогу Тетяні Шоколовій, яка допомагала нам, корегувала нашу діяльність, надавала методичні рекомендації. Я тісно співпрацюю з Тетяною, завдяки нашій співпраці я дізналася про проект «Школа громадської участі». У кінці 2015 року мене запросили взяти участь у Другій національній конференції «Соціальна анімація для розвитку культури та громад» в рамках проекту «Школа громадської участі-2». На конференції я познайомилася з багатьма учасниками проекту, на мить відчула себе частиною великої команди. Тому коли я дізналася на початку 2016 року, що Інститут

соціокультурного менеджменту здійснює набір учасників до проекту «Школа громадської участі-3», я охоче подала анкету на участь і стала учасницею даного проекту, де здобуваю для себе нові знання з соціальної анімації, знайомлюся з цікавими людьми та формую власну стратегію розвитку як громадського активіста.

Матеріал підготувала - Дарія Ратушняк
Електронна адреса: berezivssbk@gmail.com

Літературні перфоменси та інші незаборонені прийоми

Виклики, що постають сьогодні перед публічними бібліотеками, змушують їх знову і знову шукати сучасні інноваційні форми роботи для урізноманітнення, вдосконалення своєї діяльності. В останні роки фахівці бібліотечної справи знову відчували необхідність модернізації форм масової роботи з користувачами. В цілому, сьогодні в бібліотечному світі спостерігається перехід від простих масових заходів до великих комплексних, масштабних – творчих акцій, міні-проектів та програм.

Зазначені форми передбачають активну роботу із громадами, для яких, власне й працюють бібліотечні заклади. Бути цікавими й корисними - це мінімальний комплект, який має сьогодні забезпечити бібліотечний заклад. Більш того, сьогодні соціальні заклади починають виконувати функцію майданчика, платформи для активних громадян. І бібліотеки серед таких закладів. Наша команда намагається реалізовувати спільно з активними громадянами нашого міста креативні просвітницькі проекти.

Так, напередодні 125-тя від дня народження великого Майстра - Михайла Опанасовича Булгакова спеціалісти відділу абонементу центральної міської бібліотеки ім. М. Горького та активні читачі провели вуличне свято - літературний перфоманс «Бал булгаковських героїв».

П'ятниця, 13-е - викликає страх та інтерес водночас у любителів містики і чаклунства. Саме у п'ятницю, 13 травня, на центральній вулиці, біля бібліотеки зібралися любителі творчості письменника. Було представлено три локації, облаштовані за мотивами найбільш відомих

творів Михайла Булгакова: «Собаче серце», «Дні Турбіних», «Майстер і Маргарита».

Почалося все з Поліграфа Поліграфовича Шарікова (Євгеній Льопа – читацький актив відділу абонементу) та професора Барментала (Олександр Грінченко – фотограф-журналіст «Кременчуцької газети»), які викликали фурор серед глядачів. Шариков, як і належить цьому герою, стрибав по стільцях і грав на балалайці «Яблучко».

Приїзд Ларіосика (Максим Саліков – працює інженером у Кременчуцькій міській Централізованій Бібліотечній Системі для дорослих) – кузена із Житомира до сімейства Турбіних – Олени Тальберг (Тетяна Майдак – працює зав. методичним відділом у Кременчуцькій міській Централізованій Бібліотечній Системі для дорослих, учасниця «Школи громадської участі-2») був сприйнятий з неабияким інтересом, а романс у виконанні Ніколенькі Турбіна (Андрій Щербина – місцевий музикант) викликав захопленість і, якоюсь мірою, невловимий смуток. До цієї локації ніхто не лишився байдужим.

Також ожили і Майстер з Маргаритою. А поетом Іваном Бездомним (Павло Жидков – арт-група «Творчий Кременчук») «став» місцевий поет, який декламував свої власні вірші. А коли Маргарита (Таня Бойко – студентка ХНУМ ім. І. П. Котляревського) почала читати свій монолог, завмерли всі. Навіть після закінчення заходу не хотіли розходитися, чекали, коли ж вона таки полетить на своїй мітлі. Майстер (Максим Звіробой – ГО «Культурний Діалог», арт-простір Adapter) же, весь час доки йшло дійство писав, свої безсмертні твори. Писав, правив і знову писав. Присутні хотіли дізнатися, що ж вийшло із під пера письменника, але Майстер так і не розкрив свого секрету. Також наша бібліотека обслуговує усі категорії населення, а безпосередньо наш відділ літератури іноземними мовами Центральної Міської Бібліотеки ім. М. Горького є унікальним для мешканців нашого міста, тому що надає необхідну допомогу користувачам у вивченні іноземних мов. До нас звертаються як місцеві жителі, так і жителі Кременчуцького району. IREX в рамках програми «Бібліоміст». Завдяки безкоштовному доступу

до вивчення іноземних мов до нас зверталися не тільки мешканці Кременчука та району, але й внутрішньо переміщені особи, яких налічується в місті вже близько 4 тисяч осіб.

Протягом весни 2015р. на базі нашого відділу літератури іноземними мовами ЦМБ ім. М. Горького проводилося навчання англійській мові з азів для самих маленьких користувачів,

вихідців з тимчасово окупованих територій Луганської та Донецької областей. Ця гарна ідея народилася в співробітництві з активісткою нашого відділу, викладачем англійської мови Кременчуцького медичного коледжу ім. Литвиненка, Паучковою Мар'ям Ахметівною, яка як справжній волонтер, проводила дійсно цікаві та пізнавальні заняття з вивчення англійської мови для малечі в свій вільний час та безкоштовно! Таким

Тетяна Фень

чином, ми бажали хоч якось допомогти цим дітям акліматизуватися в новому середовищі та розрадити їх. На останньому занятті перед канікулами, діти були задіяні в інсценуванні народної казки «Рукавичка». Не залишилися без нашої уваги і їх батьки, які теж приєдналися до вивчення англійської мови (хтось став її вивчати завдяки інтерактивному онлайн-курсу «English 123 в бібліотеці», хтось через книжкові засоби інформації). І навіть коли заняття закінчилися, наші нові користувачі залишилися з нами, і зараз, залюбки приходять до нас навіть просто поспілкуватися, розповісти про своє життя та справи.

Окрім відділу літератури іноземними мовами велику роботу з внутрішньо переміщеними особами здійснює також відділ читального залу ЦМБ ім. М. Горького, який співпрацює з різними громадськими організаціями, однією з яких є спільнота «АртДім:творчість дарує тепло рідного дому», яка об'єднує жінок, тимчасово переміщених

із зони конфлікту на Донбасі.

З метою розвитку у молоді пізнавального інтересу до українських традицій, культури і мови - бібліотекарі читального залу також вирішили долучитися до святкування Івана Купала, запропонувавши дівчатам, які проходили біля бібліотеки, майстер-клас з плетіння купальських вінків, які вони ввечері мали пустити на воду та

Інсценування народної казки «Рукавичка»

поворожити таким чином на судженого.

Цього святкового вечору біля відділу читальної зали ЦМБ ім. М. Горького під чарівні купальські мелодії працювали інтерактивні локації: тут користувачі створили марену та ляльки мотанки під керівництвом творчих людей з навчального центру «Лідер» (керівник Д.В. Король); плели собі віночки за допомогою працівників бібліотеки та волонтерів спільноти «АртДім: творчість дарує тепло рідної Домівки»; прослухали купальські легенди від креативних бібліотекарів. Впродовж цієї активної співпраці 30, 31 липня та 2 серпня, на базі відділу мистецтв Центральної бібліотеки ім. Горького (вул. Щорса, 66/13) відбувся цикл культурно-освітніх заходів «Український Донбас», які були направлені на руйнування негативних стереотипів про внутрішньо переміщених осіб.

Так, 30 липня 2015 р. відбулася творча майстерня «Творчість дарує тепло рідного дому» за участі ініціативи «АртДім», яка об'єднала жінок (внутрішньо переміщених осіб) та кременчужанок. Майстер-клас пройшов в дуже теплій і душевній атмосфері, це відзначили всі учасниці заходу. У процесі роботи жінки знайомилися і спілкувалися між собою, ділилися досвідом, допомагали одна одній. У багатьох народжувалися ідеї, як використовувати отримані на майстер-класі

знання вдома і таким чином прикрасити домашні меблі і посуд. Спілкуючись між собою, жінки відзначали, що в спільному творчому процесі не важливо з якого ти регіону, звідки родом. І саме це є ключовим у руйнуванні стереотипу про «особливих людей з Донбасу».

31 липня відбулася зустріч та дискусія з доктором філософських наук, професором кафедри філософії Східноукраїнського національного університету імені В. Даля, лауреатом премії ім. Д. Чижевського НАН України, активістом Олександром Єременко (Луганськ - Северодонецьк), який був очевидцем та учасником подій в Луганську в 2014 році і неодноразово виступав на акціях Громадського сектору Луганського Євромайдану.

2 серпня відбувся кінопоказ документальної стрічки «Відторгнення. Битва за Україну» (автор сценарія, режисер Людмила Немиря), присвяченої подіям у Донецькій та Луганській областях минулої весни – «розхитуванню» Донбасу.

Після перегляду фільму і дискусії, учасники прийшли до висновків, що цей фільм варто показувати по всій Україні на великих екранах. Щоб якомога більша кількість людей змогли відновити події, вибудувати всю хронологію та побачити опір жителів Донбасу. І головне, побачивши послідовність розвитку подій та наслідки, зайняти активну громадянську позицію, щоб не допустити «розхитувань» в інших частинах України.

Цей цикл заходів відбувся в рамках проекту «Кампанія зміни громадської думки для руйнування негативних стереотипів та налагодження діалогів між жителями міста Кременчука», що реалізується громадською організацією «Культурний діалог» спільно з Літературним угрупованням «СТАН» в рамках проекту Мережі Меншин Східного Партнерства, що діє за фінансової підтримки Європейського Союзу в Україні. Означена діяльність є логічним продовженням проекту «Інкубатор Довіри».

Ми плануємо подальшу співпрацю з усіма громадськими організаціями, які підтримують вимушено-переміщених осіб. Наша бібліотека залишається відкритою для них, завжди готова підтримати їх в усіх починаннях.

Матеріал підготувала - Тетяна Фень
Електронна адреса - fen_tan@mail.ru

Маленькими кроками

Мене звати Ірина Микитеєк, я з міста Чернівці. У травні 2016 року у мене був ювілей! І на свій день народження я попросила друзів подарувати мені... цукор і банки! Чому саме такий подарунок? Я вирішила, що буду варити варення, яке назву «Добре варення». Потім я буду його продавати, а прибуток - перераховувати онкохворим дітям.

В результаті, я отримала 80 кг цукру і більше 50 банок. Але на цьому все не закінчилося. Друзі почали дзвонити і пропонувати привезти ягоди та фрукти, тож я отримала 20 кг полуниці, відро малини, 5 кг жовтої черешні, 15 кг абрикос і 5 кг смородини. Дехто почав надсилати мені свої рецепти. На сьогоднішній день мною зварено вже більше 12 видів варення і закрито 148 банок. Деяко вже продано, якесь варення ще тільки буде варитися.

Здавалося б, ну варення і варення! Ні - це не просто варення, це зміни! Хтось приніс цукор; хтось купив черешню; хтось черешню почистив; хтось домовився про пелюстках троянд, а хтось прочитав для чого це варення і замовив. Це як маленькі струмочки, які стікаючи, утворюють велику річку. «Добре варення» - це одна з ініціатив, яка існує в рамках проекту «Маленькими кроками».

Ще є шапочки-магнітики - символ боротьби з дитячим раком. Купуючи таку шапочку, ви допомагаєте наблизити момент одужання дитини після хіміотерапії. Ці шапочки в'яжуть дві дівчини, а я їх продаю і прибуток від продажів перераховую онкохворим дітям.

Взагалі, у проекту «Маленькими кроками» вже є своя історія. Все почалося в листопаді 2015 року. Я побачила чудові капці, зв'язані вручну. Вони мені сподобались. І я вирішила, що можна продавати такі капці, а прибуток передавати онкохворим дітям. Потім я знайшла майстра, який почав в'язати маленькі капці-магнітики як символ проекту «Маленькими кроками» і маленькі шапочки-магнітики як символ боротьби з дитячим раком. Паралельно я познайомилася з іншими майстрами, які почали охоче передавати свої вироби для мого проекту. Це і дерев'яні магніти, розписані художницею, це і в'язані іграшки, це і шкіряні прикраси та ляльки. Уже 12

майстрів долучилися до співпраці, вони передають свої роботи для продажу і допомоги дітям. І саме чудове, що вони продовжують передавати свої роботи.

Є ще одна ініціатива - це «підвішені» шкарпетки для стареньких в Будинки для людей похилого віку. Називається - «В'язана радість». Суть проекту полягає в наступному: дві жінки-пенсіонерки в'яжуть шкарпетки і продають їх. Покупці передають ці шкарпетки в Будинки для людей похилого віку. Для жінок - це невеликий додатковий дохід, для самотніх людей похилого віку - радість.

У червні 2016 року були випущені листівки, зроблені за малюнками онкохворих дітей. Купуючи їх, кожна людина так само допомагає цим дітям одужувати. «Чай з гірських трав» - це ще одна ініціатива. Я люблю ходити в гори. Я завжди ходила в гори, збирала трави, сушила і взимку пила запашний чай. Зараз все одно, я ходжу в гори, збираю трави, сушу їх і продаю. А гроші передаю

Зйомка передачі "Hand made"

тим, хто в них має потребу - онкохворим дітям, підопічним благодійного фонду «Таблеточки»: Назару Мазуру - чотирирічному хлопчику, у якого ДЦП (м. Чернівці); Оксані Польовий - дорослій жінці, яка пройшла вже 8 курсів хіміотерапії (м. Київ); Богдану Водінову - дворічному хлопчику із важким органічним ураженням центральної нервової системи (м. Київ).

З листопада 2015 року нам вдалося зібрати і передати більше 12 тис. гривень. А коли я починала, то думала - ну хоча б 400 грн. в місяць зібрати.

У планах - з міськими майстринями виготовити великий плед і продати його з аукціону. Також хочу привернути увагу тих, хто смачно пече, щоб

робити «Добрі пироги». Ініціатива «Добрі пироги» стартувала 16 липня 2016 року і за невеликий проміжок часу з продажу пирогів було зібрано 3500 грн. Зібрані кошти були перераховані Назару Мазуру на реабілітацію, яка відбудеться у вересні цього року. Також 20 серпня було проведено дитячий майстер-клас з тістопластики, попри платну участь, захід мав благодійницьку мету – зібрані 380 грн. були також перераховані Назару на реабілітацію.

Іноді люди дивуються, чому це я сама не в'яжу, не шию і не печу. А я цьому дуже рада! Якби я все це робила сама, то б не познайомилася та не дізналася про таких прекрасних людей і талановитих майстрів.

«Якщо хочеш, щоб світ змінився, то сам стань цією зміною» - це мій девіз. І нехай ми йдемо маленькими кроками, але йдемо. І це головне.

Якщо когось зацікавили мої проекти - пишіть, я відповім, буду рада за співпрацю.

Матеріал підготувала - Ірина Микитеєк
Електронна адреса - mikiteek@yandex.ru

Бібліотека і громада: взаємодія в новому форматі

Що перше спливає у Вас на думку при слові бібліотека? «Книги, стелажі, тиша, читальні зали, бібліотекар в окулярах» - так мені і відповідали ще 5-7 років тому мої знайомі. Хоча мій досвід роботи в бібліотечній сфері свідчив про інше: я бачила величезний соціальний ресурс в бібліотекарях; була впевнена у важливості існування бібліотек і можливості їх трансформації в сучасні інформаційно-культурні центри в громаді.

З 2010 року я розпочала працювати координатором Інформаційно-консультативного центру «Ти – не один» Чернігівської міської бібліотеки і почала шукати нестандартні підходи в роботі Центру.

Перше, що я зрозуміла – потрібно спробувати залучати до співпраці волонтерів-студентів Чернігівського Національного педагогічного університету. Спроба вийшла вдалою. Такий крок дав новий вектор діяльності в бібліотеці – розвитку бібліотечного волонтерського руху. Зокрема, залучення студентів до волонтерства в бібліотеці сприяло поліпшенню комунікації з нашими користувачами, учнями із загальноосвітніх шкіл

міста та спеціальних шкіл (де навчаються діти із вадами слуху та зору), що значно допомагало в реалізації соціальної моделі інклюзії - пріоритетного напрямку діяльності Центру. Це був перший досвід створення комунікативної платформи на базі бібліотеки.

Ця ініціатива в 2012 році стала переможцем конкурсу «Вибір відвідувачів Ярмарку» на Ярмарку бібліотечних інновацій «Сучасна бібліотека: розвиваємо місцеві громади» в рамках програми «Бібліоміст». До речі, команда проекту «Бібліоміст» - це перші професійні вчителі і наставники в моїй громадській діяльності. Саме вони вчили нас працювати з громадою, органами місцевого самоврядування, бізнесом, ЗМІ, НГО.

А далі, спостерігаючи за дітьми, які відвідували

Олена Костриця

наш Центр, зрозуміла – необхідно створити креативний простір для розкриття творчих можливостей дітей та можливості інтегрувати їх в громаду та коло однолітків. З такою ідеєю «Створення креатив-студії КирпосаStreet» я потрапила до програми «Територія розвитку» від Центру Ахалар, де знайшла колег-однодумців та мала можливість відвідати з навчальним візитом Польщу. Ознайомившись з досвідом роботи польських бібліотек, відчула, що обраний курс вірний. В своїй роботі змогла використати польський досвід взаємодії з громадою – розпочала

проводити майстер-класи, зустрічі з цікавими людьми, організувала загальноміські конкурси малюнків, фотовиставки, виставки творчих робіт. Також займалася організацією та проведенням Благодійного ярмарку на користь воїнів АТО, ініціатором якого, до речі, став колектив та діти спеціальної школи (для дітей з вадами слуху). Разом ми зібрали 1478 грн., на які була куплена термобілизна для наших захисників.

Протягом двох років було організовано і проведено цикли безкоштовних психологічних тренінгів для дітей, а потім спільних тренінгів для батьків і дітей. За цю ініціативу наші волонтери-психологи з «Центру сімейної психології та розвитку» були відзначені на Національному конкурсі «Волонтер року – 2013» - Шпилевська Юлія (2-ге місце у номінації «Освіта та виховання») та Сивенко Ксенія (3-тє місце у номінації «Мистецтво та культура»)

В процесі роботи навколо Центру почали згуртовуватись активні люди, які хотіли робити щось корисне для своєї громади, країни і так ми поступово прийшли до створення «Майстерні Життєтворчості» - просвітницько-комунікативного простору для людей середнього віку, який став платформою для спілкування не тільки місцевих жителів, а й переселенців із східних областей та Криму. До речі, одна з них Юрченко Лідія - учасниця «Школи громадської участі -3».

Інші дівчата-переселенки: Оксана Коропенко, Наталія Шапоренко, Антоніна Агєєва, Грушко Ганна - є волонтерами громадської організації «Центру Взаємодії», яка була створена в 2015 році, президентом якої стала я. І у нас вже є перша справжня командна історія успіху, ми подали ініціативу до громадської організації «КРИМСОС» і виграли міні-грант на проведення майстер-класів для переселенців та місцевих жителів.

Також в рамках діяльності «Майстерні Життєтворчості», завдяки нашим активним учасникам та підтримці управління культури та туризму Чернігівської міської ради, Чернігівської міської ЦБС, спонсорській допомозі меблевої фабрики «Флеш-ніка» було проведено конкурс

«Добра книга» на найкраще місце для буккросингу в громадських місцях. Це тільки маленька частина роботи, яка проводиться в «Майстерні». Окремо хочу відмітити наших Майстрів – людей з цікавою історією, успішних в сфері своєї діяльності (тренери, викладачі, письменники, поети, лікарі-гомеопати, педіатри, майстри хенд мейду), які безкоштовно приходять до нас і діляться своїми знаннями та досвідом. Саме завдяки такій громадській підтримці успішно реалізуються всі наші ініціативи.

Ще ми брали участь у конкурсі проектів в рамках Бюджету участі (м.Чернігов) з проектом «Інформаційно-культурний центр «Файнбук» на Масанах» і отримали підтримку. Цей проект дав можливість отримати досвід співпраці в громаді

Маленькі читачі бібліотеки

у різних площинах, це і взаємодія з владою, і партнерами, і бізнесом, і громадою.

Ось такі бувають «святкові будні» в громадського діяча, і сьогодні я щиро радію успіхам учасників наших проектів, цікавлюся долями дітей – відвідувачів Центру «Ти – не один», творчими злетами учасників креатив-студії «КирпосолаStreet», спостерігаю (а подекуди – навіть активно сприяю) за перетворенням бібліотек в ресурсні центри громад і покладаю надію на Майстрів, які зможуть побудувати спроможні громади і це стане запорукою сильною та незалежною України.

Матеріал підготувала - Олена Костиця

Електронна адреса - centerofinteraction@gmail.

com

Центр місцевої активності Ірпеня

На базі закладів культури м. Ірпінь Київської області створено Центр місцевої активності, візитною карткою, якого стала новостворена сторінка в мережі <https://www.FaceBook.com/TsentrmistsevoiAktivnostiIrpenia>.

Центр місцевої активності Ірпеня — установа культури, що має завданням не тільки надавати послуги у сфері «дозвілля», а й займається розвитком спільноти, залученням жителів міста до вирішення соціальних та інших проблем, що стоять як перед закладами культури, так і перед спільнотою. Ця робота відбувається із використанням кращих вітчизняних практик та польського досвіду.

Будинок культури м. Ірпінь (Київська область)

Нова форма роботи відображена й в офіційних документах, що регламентують роботу установи, так начальником відділу культури, національностей та релігій Ірпінської міської ради Євгенією Петрівною Антонюк підписано Положення «Про центр місцевої активності на базі закладів культури м. Ірпінь». Положення складається з шести основних розділів, які регулюють роботу Центру. В першому розділі описано основні засади діяльності Центру місцевої активності. Другий розділ містить основні завдання та функції Центру. Послуги, які надаються Центром місцевої активності наведено в третьому розділі. Організація діяльності Центру місцевої активності показана в четвертому розділі. Документація і участь в Центрі місцевої активності є в п'ятому розділі. В останній шостий розділ винесено контроль за діяльністю Центру

місцевої активності (за цим посиланням можна ознайомитися із документами <https://www.facebook.com/centrmiscevoiaktivnostiirpenia/posts/645612828924705:0>).

Вже є перші ініціативи від громади. Так, нещодавно надійшло звернення від громадської організації «Життя спочатку» щодо реалізації у вересні 2016 року у співпраці з Центром місцевої активності проекту «Я зможу», який буде спрямований на підтримку та захист прав жінки у суспільстві. У межах проекту заплановано такі напрямки роботи: організація та фінансова підтримка навчання для жінок, які не мали можливості отримати професію, проведення систематичних зустрічей, консультацій для жінок із залученням юристів, психологів, лікарів, також організація та проведення тренінгів для НУО з прав

жінки із залученням спеціалістів, проведення дискусій, презентацій та організація семінарів, тренінгів для спеціалістів соціальних центрів, педагогів, робітників реабілітаційних центрів, релігійних установ, які також допомагають жінкам (за посиланням – новина про проект: <http://imr.gov.ua/news/2719-startue-bezkoshtovnij-dvorichnij-proekt-ya-zmozhu>)

Запрошую до співпраці усіх небайдужих, які прагнуть розвинути місто Ірпінь!

Матеріал підготував- Андрій Витяганець

Електронна адреса - gromadska.rada.irpenia@gmail.com

Музей - як майданчик для активації громади

Що таке музей? І з чим йогоісти? Такі питання приходили до мене час від часу. Звичайно, «не маючи минулого, ми не маємо майбутнього» - то гарна і затерта фраза, яка не відповідає конкретно на питання, а лиш створює ще більше питань та словоблудства.

Так от, соваючи вітрину та посилаючи їй подумки прокльони, до мене дійшло, що музей, це «велика комірчина з граблями». Саме «комірчина» і так - з «граблями».

«Граблі» - це події різних поколінь та періодів, які колись відбулись, та наслідки, котрі за ними слідували. Погодьтеся, не очікувано, приходиш у музей, а там - чийсь «граблі». А де ж цим «граблям» бути, як не в музеї. Там вони й знаходяться у вигляді предметів, свідчень та спогадів. До речі,

не всякі «граблі» можна запхати до вітрини. Якщо глянути на музей під цим кутом, то тоді сама суть і призначення його змінюється. Де він стає не тільки великим будинком із старим мотлохом, а все ж, простором для власного розвитку, реалізації та досліджень. Стара ложка для одних - це столовий прибор, а для інших - розповідь про традиції.

Коли ви приходите в музей ви бачите багато «граблів», які вчать, головне захотіти навчитись і ви навчитесь не ставати на ті «граблі». Як кажуть, історія - тітка, яка любить приходити з тими дарами, про які давно забули. Тому дякуйте тій тьоті, і кажіть, що маєте «граблі», можливо, й чоло цілим буде.

Якщо відійти від лірики та глянути більш практично на речі, то музей - простір, а саме, майданчик для активізації громади. А от наскільки це реально - набагато залежить від тих, хто працює в цьому музеї. Для нас, все ж таки це був і є простір, і завдяки лояльності директора, яка дозволяла проводити різні абстрактні і неформальні штуки, ми зсунулись з мертвої точки.

Першою антракцією, яка стала точкою відліку - стало відкриття колективної виставки аматорського живопису. В тій кімнаті перед відкриттям згоріла проводка, також з неї не забрали меблі після роботи виборчої комісії, яку періодично заселяли до музею. Зима, вечір, холод, мало глядачів, і виставка «не фонтан» - на перший погляд повне фіаско, проте, столи, які не вивезли стали сценою. Світло замінили свічками та прожектором від сусідньої розетки. Двоє дівчат зголосились помалювати на тій сцені у старовинних платтях, мольберти чай та печиво, пензлики в волоссі та шматок відірваної старої гардини замість поясу. Жахливо звучить, але вийшло досить добре, але я залишився незадоволеним і засмутився, це була моя перша кураторська виставка.

Від тоді і почались різні перформативні доповнення до відкриттів виставок, які робили їх візуально активними, довершеними та живими. Головна мета, - показати, що мистецтво наче вийшло за рамки полотен та існує в просторі. Також до Дня музеїв та галерей, ми щороку організовуємо фестивалі. Спочатку це був урбаністичний

фестиваль «Деталь», але згодом формат змінився, він став ширшим назва фестивалю, також змінилась на «Шляхами Європи» (з 2015 року). Це дало змогу озвучувати нові питання і сфери, показувати їх крізь призму мистецтва та історії.

Візитівкою 2013 року стали прекрасні дівчата, милі романтичні феї та мавки, які були музами та плавно у 2014 році стали, натхненницями в трилогії перформансів року Шевченка, які я проводив у музеї та в рамках виїзних акцій в інших містах країни. Інколи є такі речі, які не варто говорити в слух, а перформанс це найкращий спосіб сказати, те що ти не можеш сказати в силу певних обставин. 2014 рік став цікавим та унікальним, в тому плані, що нам пощастило мати знайомство з клубом історичної реконструкції «Нормани».

Активістам цього клубу було по 18 років і їх ніхто не сприймав серйозно, вони ходили «від дверей до дверей», і таки забрили до нас. Спочатку вони провели показовий виступ та презентацію клубу (це був липень 2014 року), потім відкрите тренування, а вже в серпні 2014 року, на День Незалежності - лицарський

турнір. Як я вже казав, ремонту у нас не було і головний зал музею був затоплений дощем, ми його розібрали на певний час, це й послужило місцем для «боїв». Співпраця з клубом «Нормани» тривала до липня 2016 року. За ці два роки ми провели багато показових боїв, також читали лекції про середньовіччя, започаткували на базі музею тренування для охочих вступити до клубу та лучну школу, яка протривала більше півроку до початку ремонтів. Провели лицарський турнір в 2014 та два фестивалі «Міць Галичини» в 2015-16 роках.

Також ще одним важливим фактором у житті музею, який вплинув на ремонт та самоствердження у просторі, це було формування візуального стилю з 2014 по 2015 роки (в рамках проекту «PROMUSEUM»). Автором стилю став Нікіта Плужко, - київський дизайнер. Куратором проекту був я. Після презентації нашого нового

Артур Єфремов

стилю та активних публічних проявів музеїв нарешті розпочали ремонтувати.

Фестиваль живих скульптур

Як не дивно, але це сколихнуло громадських активістів і вони також зажадали створити візуальний стиль міста, пізніше візуальний стиль отримали бібліотека, парк та гімназія. Наступні проекти були реалізовані іншими людьми, але приємно, що це стало похідним.

2015 рік був для нас дуже напруженим - перший фестиваль «Шляхами Європи» тематика «Ода до радості» (29 травня) та участь в колор-фесті (30 травня). Через місяць, до Дня Конституції - «Миць Галичини», липень порадував розкопками в історичній частині міста, а відкриття також, звичайно - відкриття музею до Дня Незалежності. На відкритті була представлена тимчасова експозиція відкриття виставки гіперреалізму Юрія Ващенка та перформанс - «Душа прапора». Гарною традицією стало проведення святкування Дня культури. У 2015 році ми організовували «живі» скульптури, вокальні та хореографічні партії. У 2016 році лейбмотивом заходу став джаз та 30-40 роки минулого століття.

Музей та галерея, в яких я працюю, стали живим простором для спілкування, роботи, навчання та самореалізації кожного, хто виявить бажання. Вже другий рік поспіль у нас проходять свою практику студенти образотворчого мистецтва коледжу культури, я є керівником практики. За місяць вони бачать та беруть участь у житті музею, а також на певний період стають частиною його життя. В 2016 році був цікавий проект «Натура» - його мета стерти кордони між галерейним простором та аудиторією для рисунку. Основна робота музею це дослідження історії краю, накопичення фонду, дослідницькі публікації, а галереї – формування виставок, збір колекцій та робота з відвідувачами.

Багато цікавих виставок, презентацій нам пощастило експонувати два місяці поспіль (травень, червень) угорські виставки, а саме абстракцію Ласло Чоки та Холоші - мереживо, яке є їхнім культурним надбанням та візитівкою. Приємно, що на цих двох відкриттях були угорські дипломати.

Я працюю майже чотири роки в галереї та музеї і можу сказати впевнено - у нас було багато всього. Штат у нас невеликий на кожен заклад по людині та пів ставки тех. працівника, п'ять закладів та один директор.

Роботи було багато, проектів також, але вони б не були втілені в життя без волонтерів та активних учасників, студентів та просто любителів мистецтва. Справді, за цей період ми змогли вирватись з простого приміщення з мотлохом до сучасного простору, який дає змогу розвиватись, неформально навчає, диктує моду та стиль.

Матеріал підготував - Артур Єфремов
Електронна адреса - 2755-arty@mail.ru

Коли, як не зараз, і хто, як не ми?

Все почалося у серпні 2015 року, коли в Україну приїхало 5 дівчат-американок, які прагнули більше дізнатись про культуру України, а також бути корисними іншим - вони волонтерили у сиротинці м. Кривий Ріг та при організації «Логос» м. Бориспіль. На завершення своєї подорожі по Україні дівчата завітали у Львів. У цьому чудовому місті американських гостей вітали та зустрічали підлітки із молодіжного проекту «Квиток до успіху» (тепер це громадська організація «МО «Молоді лідери України»).

Крім інформативних екскурсій, пізнавальних квестів та веселих пікніків підлітки зі Львова та США мали ще й продуктивний навчальний день. У цей день вони вивчали як можна спланувати проект: починаючи від ідеї і закінчуючи кроками реалізації. Завдяки фасилітаторам - Ірина Фурсман, Ксенія Ємшина та Христина Яблонська - вдалось визначити основну ідею проекту, побачити спільну перемогу, зрозуміти сильні та слабкі сторони, вигоду та небезпеки від реалізації проекту. Цим проектом став «Open Youth Forum 2016». Ось так за допомогою технології участі (Technology of Participation) сформувалась лідерська команда підлітків та вдалось спланувати основні кроки, що є необхідними для втілення проекту.

І на цьому навчання не закінчилось. Почалась кропітка праця по підготовці самого форуму. Протягом 10 місяців підлітки працювали у своїх групах – «координація», «логістика», «фінанси», «програма», «PR», «реєстрація» - кожен виконував свою роботу, реалізовував заплановані кроки, звітував про їх реалізацію на спільних зустрічах всієї команди, ділився успіхами та просив про допомогу, коли її потребував. Дорослі на цей період стали наставниками, до яких можна було звернутись у разі необхідності за порадою.

Починаємо з себе

Основною метою «Open Youth Forum 2016» було і є — розвиток лідерства серед молоді та створення нових проектів у 5 галузях: соціальна допомога, освіта, медіа, екологія та культура. Молодіжний Форум тривав три дні з 4 по 6 липня, за цей час кожен намагався взяти свій максимум, щоб змінити все навколо себе на краще. Перший день Форуму був присвячений знайомству та розумінню самого себе. Українські та американські організатори розповіли, як створювався цей Форум, кожен з учасників міг вільно задати запитання щодо процесу підготовки такого заходу. Також у цей день учасники активно знайомились за допомогою різноманітних вправ. Молодь згуртувалась та більше дізналась один про одного і з запалом пішли брати участь у наступних тренінгах, які провели досвідчений психолог Данієла Пуертас (тема «Лідер та формування цілей») та Річард Фурсман (тема «Цінності лідера»).

На завершення дня Форуму відбулись візити вечірніх гостей у 5 галузях: соціальна допомога, освіта, медіа, екологія та освіта. До кожної команди прийшли компетентні у своїй темі люди, які стали також наставниками нових проектів. На вечірніх бесідах ментори та учасники краще познайомились один з одним, поділились набутим досвідом у своїй сфері та розпочали шукати спільні цілі для нових проектів.

У другий день Форуму учасники спрямували свої сили на навчання роботи в команді та більше згуртовувались, щоб здружитись. Молодь побувала на заході «Ми всі різні, ми всі однакові» від Ірини Фурсман (сертифікований ToP-фасилітатор, засновниця ГО «ІСА-Україна»), відвідали тренінг «Команда. Роль кожного в команді» від фасилітатора, тренера з розвитку - Karla Hill-Donisch та інтерактивне заняття «Командна

робота. Фасилітативне лідерство» від Надії Копаниці, фахівця у галузі маркетингу та менеджменту. На заході учасники насолодились спілкуванням один з одним.

У підсумку другого дня молодь навчилась співпрацювати, розуміти та поважати одне одного, правильно розподіляти обов'язки у команді, адже роль кожного важлива.

Змінюємо світ

Третій день для учасників став вирішальним, адже саме в цей день вони створювали проекти за допомогою команди професійних фасилітаторів. Метод ToP (Technology of Participation) фасилітації - це метод, який дозволяє максимально розкрити потенціал кожного учасника групи, і фасилітатор не здійснює жодного впливу на рішення групи. Уся

«Open Youth Forum 2016»

відповідальність за прийняті рішення належить учасникам команд. В результаті молодь кожного з 5 напрямків створила нові проекти, які будуть реалізовувати після молодіжного Форуму. Учасники підтвердили, що саме завдяки такому формату спілкування та роботи, як фасилітація, вони відчують, що їх чують та вони залучені і включені у весь процес роботи, і створення чогось нового, важливого саме для них.

Під кінець третього дня та Форуму молодь презентувала створені проекти. Всього було презентовано 5 проектів у кожній із вищевказаних галузей. Підлітки із напрямку «Освіта» вирішили, що варто провести свій проект під гаслом «навчити молодь вчитися» і запропонували провести кілька заходів, що будуть мотивувати молодь не просто відбувати навчальні заняття, а власне здобувати навички та вміння. Команда «Культура» вже на Форумі зробили перший крок

реалізації проекту і створили свій Інтернет-ресурс, де протягом наступних 356 днів будуть з'являтися фотографії учасників цієї команди. Вони пізнаватимуть себе і культуру різних країн. Молодь із наряду «Соціальна допомога» спланували проект тижневого табору «Без меж» для дітей-сиріт і дітей-інвалідів, який допоможе їм адаптуватися в нашому світі. Команда «Медіа» придумала та буде реалізовувати онлайн-платформу для профорієнтації серед молоді. На цій платформі у скорому часі з'являтимуться відео-сюжети з реальних стажувань молодих осіб на різних підприємствах і це допоможе учням шкіл та абітурієнтам вирішувати, чим би вони хотіли займатися в житті.

Команда «Екологія» буде реалізовувати проект «Еко-реальність». Це справжній фестиваль чистоти, на якому можна буде отримати знання з екологічної тематики і одразу застосувати їх на практиці. Як пілотний проект він спершу відбудеться у с. Таромське Дніпропетровської області, а потім буде мультиплікуватися у всі куточки України. Протягом наступних місяців кожна команда реалізовуватиме свій проект у відповідній галузі і організатори Форуму переконані, що все обов'язково вийде. Адже «Open Youth Forum 2016» дав потужний запал натхнення, який можна спрямувати в корисне русло.

На офіційному закритті було сказано багато слів від організаторів та учасників, проте суть всіх слів така: «Ви ще про нас неодмінно почуєте, адже МИ - МОЛОДЬ, яка хоче змінювати суспільство та світ на краще!».

Бо коли, як не зараз, і хто, як не ми?

Матеріал підготувала - Ксенія Ємшина

Електронна адреса - oksana.hotsko@gmail.com

Успішне життя молодої об'єднаної громади залежить від активних громадян

Виконуючи закон «Про добровільне об'єднання територіальних громад» Маловисківська громада стала першою в Кіровоградській області. Відомо, що першопрохідці завжди стикаються з найбільшою кількістю проблем, і одна з ключових – велика недовіра до їх ініціатив.

Тому і виникла ідея сприяти сільським жителям нового утворення в розумінні всіх переваг реформи децентралізації. Нашою громадською організацією «Фонд розвитку ініціативи громади» було розроблено проект «Моя громада – наш спільний дім» та реалізовано за фінансової підтримки Європейської Комісії в Україні в рамках проекту «Українська регіональна платформа громадських ініціатив». Проект адмініструвався ГО «Центр «Жіночі перспективи» м. Львів та ГО «Територія успіху» м. Кропивницький. Проект тривав шість місяців, впроваджувався в с. Паліївка та с. Олександрівка Маловисківської об'єднаної територіальної громади та с. Лозуватка с. Новогригорівка Маловисківського району

**Фокус-група у с. Лозуватка,
Маловисківський район, Кіровоградська
область**

На початкових етапах роботи наша команда поставила декілька завдань, а найголовнішим для нас стала допомога громадам сіл Паліївка, Лозуватка, Новогригорівка та Олександрівка (Кіровоградська область) у створенні Центрів місцевої активності на базі сільських будинків культури та бібліотек, формування умінь і навичок у питаннях планування розвитку села, посилення активності громадян.

Більшість заходів, які ми проводили були новими, подекуди, навіть незрозумілими для громад. Проте, з впевненістю можемо зараз говорити, що початкова недовіра учасників наших тренінгів переросла в зацікавленість та натхнення. Після першого тренінгу «Центр місцевої активності – як осередок розвитку громадської ініціативи», проведеного Інститутом соціокультурного менеджменту, до нашої організації телефонували сільські бібліотекарі та

працівники закладів культури і просили допомоги в написанні проектів. Як пізніше виявилось, в багатьох ідеї по активізації громадян виникли ще в ході тренінгу.

Особливо яскраво запам'яталися відвідування села Паліївка. Візит в село було організовано за сприяння виконуючої обов'язки сільського старости Людмили Шамкої. Ми розпитували людей, що саме вони бажають змінити, поліпшити в своєму селі. На перших хвилинах розмови жителі села рішуче відмовлялися від будь-яких спроб обговорення. На передній план вийшли скарги на тяжке життя в об'єднаній громаді. Проте, вже через годину спілкування (з використанням фліпчарту і кольорових фломастерів) люди самі пропонували цікаві та слушні ідеї для проектів: від відкриття швейної майстерні до розташування сонячних батарей на всіх адміністративних будівлях. Недовіра розчинилася в цікавості, залишивши за собою бажання вчитися чомусь новому.

В ході «круглих столів», сходок села (нас приємно здивувало зібрання в селі Олександрівка: зібралися люди, що мають гроші та ідеї, і яким небадужий власний край. Через деякий час

представників влади та депутатів неохоче йшла на співпрацю з командою проекту, мотивуючи це тим, що їх можливо не оберуть на другий термін.

Іншою перешкодою стали незручні погодні умови в зимові місяці. Значна віддаленість деяких населених пунктів (особливо село Новогригорівка, Маловисківського району) ускладнювала можливість доїхати. Представники ініціативних та фокус-груп не бажали збиратися для обговорення проблем, складання планів при значно засніженій погоді.

Попри певні труднощі реалізації проекту, в кожному селі створено робочі групи, що здатні виявити проблему, описати її та знайти шляхи вирішення, а також почати працювати над нею. Скептицизм людей переріс в ідеї для розвитку села.

Отже, в результаті реалізації проекту нам вдалося досягти наступного: в проекті взяло участь понад 300 сільських жителів; понад 200 сільських жителів взяло участь в опитуванні громадської думки, на основі чого у трьох громадах було створено три «дерева проблем» громади та розпочато роботу по розробці «карти ресурсів» громади; створено 3 робочі групи з розробки

та реалізації планів розвитку громади; за результатами тренінгів до 100 учасників отримали знання та практичні навички з розробки й написання проектів розвитку громад; надано допомогу у написанні трьох проектів розвитку громади, які направлені на конкурс до Державного фонду регіонального розвитку; напрацьовано короткострокові та стратегічні напрямки розвитку громади, що увійшли до програм соціально – економічного розвитку територій.

Маємо надію, що проект «Моя громада – наш спільний дім» матиме продовження у другому етапі проекту «Українська регіональна платформа громадських ініціатив». Попри все,

ми задоволені результатами проекту. Не все йшло гладко, але на вдалося змінити світогляд багатьох громадян. Сподіваємося, що їх ентузіазм принесе хороші зміни в молодій громаді.

Лев Абрамов, Вікторія Жовтило та Леонід Жовтило

активістами цього села було подано два проекти до різноманітних фондів) ми побачили, що люди готові змінюватися. Можливо, цей процес йтиме повільно, але гарний старт – це вже половина успіху.

Головною проблемою, в ході реалізації проекту, стали вибори депутатів місцевих рад та сільських, селищних, міських голів 2015 року. Значна частина

Матеріал підготувала - Вікторія Жовтило
Електронна адреса - inosel92@gmail.com

Анна Міодинська: «Моя велика гордість - маленькі проекти»

Традиційно наше видання висвітлює не тільки вітчизняні, а й крапці закордонні практики у сфері розвитку громад. Так, цього разу ми знайомимо вас із практичним досвідом Анни Міодинської, тренера з питань соціокультурного розвитку громад, представниці громадської організації «Центр активності локальної» (Польща).

Я працюю Малопольському культурному інституті – це обласний культурний заклад, що належить до воеводства в Малопольській області, м. Краків. Взагалі, за освітою я нафтовий інженер. Раніше працювала у сфері видобування нафти, саме з 1984 року почала займатися Польським нафтовим виробництвом. Згодом в Польщі закінчилася нафта, а 2000 рік приніс у Польщу економічні зміни за рахунок вступу до ЄС. І виявилось, що не має потреби возитися з газом, країна отримала зарубіжні надходження сировини. Більшість геологів роз'їхалися по іншим нафтовидобувним країнам. А я вирішила стати вчителем геології, створила

Анна Міодинська

авторську програму, яку викладала англійською мовою і навчала дітей особливостям нафтової промисловості. Але потім через деякий час цю школу закрили. Я була у безвихідній ситуації, моя спеціальність була дуже вузькопрофільна і важко було знайти роботу. Тоді одного дня у газеті я прочитала оголошення, в якому запрошували на роботу до Малопольського Інституту культури. Директор інституту вирішив створити інституцію зовсім за новими принципами. Я завжди любила займатися громадськими справами і вирішила

влаштуватися на роботу в цей інститут. Спочатку я працювала волонтером, а потім влаштувалася на постійне місце роботи. Потім розпочала співпрацювати з Центром місцевої активності (ЦАЛ).

Наш Інститут має три напрямки діяльності – піклування про національну спадщину, культурологічні дослідження та підтримка закладів культури, що належать місцевому самоврядуванню. Я працюю в сфері підтримки закладів культури. У нас є заклади культури, що належать Міністерству культури – національний театр, бібліотеки, музеї та інш. Обласні заклади культури належать області – обласні бібліотека, деякі музеї, театри, філармонії, наш інститут, зокрема. Є також будинки культури, місцеві та сільські бібліотеки, які належать місцевому самоврядуванню – меру, сільській раді. Я займаюся підтримкою цих невеликих закладів. Ми проводимо для них освітні тренінги, хоча, я вважаю, що тренінги не приносять максимальних результатів, краще приїхати туди і попрацювати з людьми, які мають конкретні виклики, працювати з їх досвідом. Ефект від нашої роботи буде тільки тоді, коли наші «клієнти» навчаться, як ставити собі «діагнози» - це не просто. Набагато легше проводити тренінги з основ комунікацій, ІТ-технології та інші, але вони не приносять хороших результатів. Результат є тоді, коли будинок культури звертається з проблемою, наприклад, як залучити людей до того, щоб вони самі поліпшували свій «публічний простір». Якщо працівники будинку культури детально знають проблематику своєї громади, вони легко навчаться вирішувати проблеми. Тобто, якщо тобі щось потрібно – ти знайдеш знання.

За цей період було багато різних проектів, але особисто я пишаюся реалізованими маленькими проектами, які пов'язані з конкретною громадою. Вони, можливо, мало чим вразять, але для мене вони є важливими, я вважаю, в них більше сили, ніж у великих проектах. Зараз ми реалізуємо проект «Колаборатор». Реалізуємо його за гроші нашого інституту культури. В рамках проекту ми

надаємо допомогу тільки там, де людина не може допомогти самій собі. Ми допомагаємо людям чітко визначити - чого вони хочуть досягти, що повинно відбутися, що потрібно змінити. Наразі реалізується вже другий етап проекту, у ньому бере участь чотири громади – два малих міста та два села. У кожній з чотирьох громад є своє завдання, яке вони самі перед собою ставлять і хочуть виконати впродовж року. Специфіка проекту полягає у наступному: громади мають самі задумати і самі виконати - як великі так і малі завдання. Наприклад, в одній громаді є таке завдання: привести до ладу зону навколо будинку культури. І залучити людей, які просто хочуть займатися оформленням території, висаджувати квіти та інше, але це не означає, що вони всі зобов'язані в суботу, наприклад, працювати над цим. Є люди, яким просто хочеться займатися квітами. Є молоді матері, які хочуть створити безпечну зону для малих дітей. Також є ті, що мають собак і вони також про це думають. Справа в тому, щоб не тільки підготувати людям парк і давати ним користуватись, а щоб цей парк став можливим саме через їх ініціативу. Це є завдання, яке хоче реалізувати громада міста Сломніки.

Наш безпосередній партнер в цьому проєкті - це будинок культури. Фінансування заходів в рамках цього проєкту відбуваються за рахунок міського бюджету. Мер міста сказав, що в нього є фінансові ресурси, призначені для міського озеленення. Кошти є, але невеликі. Мер хоче, щоб кошти були використанні з користю для громади. Звичайно, він може також заплатити організації, щоб висадили траву та рослини, а може за ті самі гроші зробити так, як людям хочеться і підтримати їх ініціативу. Громада сама облаштовує цю ділянку, поступово втілюється громадська ініціатива в життя. І це дуже важливо, мер завжди з нами, і завжди підкреслює - «Те, що вирішить громада, це і буде». І люди це знають та усвідомлюють, що їм не потрібен олімпійський басейн чи аеродром, наприклад. Такого не буває. І на мою думку, і це також ефект від нашої роботи - правильне самоврядування, реальна участь громади в роботі.

Є й проблемні позиції. Наприклад, одна сільська громада хоче вирішити завдання і має для цього ресурс – в селі знаходиться єдиний у Польщі єврейський дерев'яний будинок молитви і громада хоче «оживити» цю будівлю. При цьому, гроші на ремонт є, проблема в іншому – немає чіткого бачення, що ж в результаті має отримати громада:

відреставровану історичну пам'ятку (туристичний об'єкт) або місце для зборів громади, де постійно будуть проходити різних заходи. Це питання має вирішити громада. І це правильно - так відбувається розвиток громадянського суспільства.

На тренінгу в рамках «Школи громадської участі-3»

Основний вид діяльності нашої організації пов'язаний з культурою простору. Я та мої колеги вивчаємо та пропонуємо, як люди можуть впливати на громадський простір. І при цьому, я не архітектор і не урбаніст. Так склалося, що в нашій області під час Другої світової війни не було багато руйнацій. У нас є багато території – площі, вулиці, ринки, зелені зони, що належать громаді, і вони зберегли свій історичний образ. Важливо, щоб у людей була відповідальність за вигляд місцевості, де вони проживають. Інша культура – це культура відносин між людьми та організаціями. Моя сфера діяльності - вивчення та розробка форматів роботи для будинків культури, в яких буде забезпечено максимальне залучення активних громадян до спільних дій. В такому форматі люди мають отримати від будинку культури повний комплект інструментів, для реалізації своїх ініціатив, методичну підтримку, рекомендації та інше. Тож, узагальнюючи, можна сказати, що основний напрям діяльності моєї організації - це громадський аспект культури, де культура виступає як інструмент для того,

щоб люди розвивалися, щоб їм краще жилося. З допомогою культури об'єднати та вивчити людей, зробити їх більш активними, самостійними, зв'язати їх з місцем, де вони проживають.

Хочу розказати про один проект в Північній Польщі, що продемонстрував силу єднання людей навколо спільної справи. В курортній зоні з прекрасними краєвидами знаходиться одне гарне село, в якому всього десяток будинків і проживає

**З учасниками «Школи громадської участі-3»
(м. Брюховичі, Львівська область)**

10-12 сімей. Люди мають хороший рівень доходів, всі чоловіки працюють за межами села, тому більшість часу жінки з дітьми та пенсіонери лишаються в селі самі. Там навіть немає зупинки, і якщо немає автомобіля, то навіть не зможеш виїхати звідти. Чотирьох дітей до школи підвозить шкільний автобус. Там немає костьолу, магазину, пошти, немає нічого, але село має досить цікаву історію. До Другої світової війни для заможних німців (ці землі належали німцям до війни) тут був великий курорт, два великих готелі, дачі. Після війни в це село поселили людей з України, частково з Литви. У цих людей не утворилися суспільні зв'язки. Потім виросло друге покоління (зараз уже третє-четверте) і вони не говорили про своє минуле, забули свої традиції, а інформації вже й немає, оскільки її носії - старше покоління, не зберегло й не передало дітям.

До чого я це розповідаю? Насправді, це дуже важливо. Село живе досить добре, чоловіки добре заробляють. Родини живуть в гарних будинках. Вони збирають гриби та ягоди, мають гарні сади, самі випікають хліб, адже до крамниці потрібно їхати автомобілем. Поруч (близько 100 кілометрів) знаходиться Гданськ – велике, портове місто, біля нього ще знаходяться Сопот і Гдиня – також

великі міста. І моя подруга, яка власне і є автором проекту, про який йде мова, подумала, що люди з великих міст можуть купувати тут різні домашні продукти, наприклад, хліб чи різну випічку. Ці продукти дуже смачні та корисні. Тож, подруга вирішила зробити підпільну ярмарку (обрали таку форму через те, що в селі ніхто не має власної фірми і юридично оформити захід було дуже складно). Вона запросила людей через систему - у друзів є друзі, а в тих друзів також є друзі (реклами взагалі ніякої не було), і приїхало 100-200 чоловік, які дійсно купили місцеві товари. Це був перший рік. На другий рік жителі села разом з моєю подругою вирішили - давайте офіційно заявимо про себе у великих містах, що знаходяться поруч, проведемо рекламну кампанію. Але як розказати про себе, якщо в нас немає нічого спільного? Немає ніяких ресурсів, пов'язаних з історією. Подруга знайшла тільки одну довоєнну фотосвітлинку цього села – більше ніяких ресурсів. Моя подруга запропонувала жителям села згадати хоч що-небудь про малу батьківщину. Виявилось, що й такої інформації практично немає, адже перше покоління вже померло, друге ще дещо пам'ятає (вони вже народилися в цьому селі, та коли вони були маленькими дітьми чули спогади своїх батьків) – зокрема, як їхні батьки прали одяг в річках, а третє-четверте взагалі нічого не знає.

І ось селяни вирішили під час чергового ярмарку показати, щось на кшталт вистави під відкритим небом, але без слів та сцени. І під час третього ярмарку - біля річки жінки села, одягнені в білі народні сукні прали білизну в річці, потім великі простирадла повісили на дерева. Це був дуже гарний перформенс. Наступного року вони продовжили занурюватися в цю пам'ять, почали працювати із архівами, по документах вивчати різні історичні традиції та відтворювати їх. Ярмарок користується популярністю і є одним із сезонних туристичних заходів цього регіону. А все почало розвиватися з того, що люди просто хотіли трохи заробити, але, я переконана, що у кожної громади є така мрія - розповісти про себе. І в цьому випадку одне – підтягло інше, та ще й сприяло пошуку інформації про минуле, що згуртувало громаду. Я захоплююсь цим проектом, цією реальною історією. І таких проектів має бути більше, вони надихають.

Спілкувалася- Анастасія Шевченко

Електронна адреса Анни Міодинської -
miodynska@mik.krakow.pl

Від маленьких ініціатив до великих справ

- Вікторе, розкажіть про успішні, на Вашу думку проекти, що були реалізовані Вашою організацією для громади.

- Таких проектів у нашої організації декілька. Перший проект – «Подаруй квіти місту». Це акція, яка була проведена перед Великоднем. Ми запропонували мешканцям міста принести квіти, щоб потім посадити їх на клумбах. Виявилося багато небайдужих мешканців, які принесли квіти. До акції також долучилися студенти нашого педагогічного університету, які виявили бажання створити клумбу квітів, що занесені до Червоної книги. Цю ініціативу вони вже реалізували і, що, на мій погляд, є найголовнішим - мають наміри надалі продовжувати цю акцію.

Друга акція, яку ми проводили – це фотоконкурс «Проблеми твого міста». Ми запропонували мешканцям міста фотографувати проблеми і надсилати нам. Потім ми ці фотографії роздрукували, зробили невелику виставку. Визначила авторів найкращих фото. У нас було декілька спонсорів, які забезпечили конкурс призами (монопод, карта пам'яті).

В планах нашої організації продовжити реалізацію перших двох проектів, що отримали підтримку в громаді. Окрім цього, маємо намір звернути увагу громадськості й влади на проблему безпритульних собак - в нашому місті їх дуже багато. Для цього вирішили створити мультимедію.

Благоустрій території озерного пляжу

буде спільна робота з учнями початкових класів шкіл нашого міста. Мова піде про те, як потрібно ставитися до тварин. Також цей проект сприятиме вихованню у дітей почуття відповідальності.

Діти мають зрозуміти - неможна взяти собаку, погратися і викинути її на вулицю. Між іншим, цей формат роботи з громадою ми отримали саме в проекті «Школа громадської участі – 3». Також маємо відмітити, що вдалося організувати ефективну співпрацю з представниками місцевої влади - вони підтримали нашу ідею і допомагають реалізовувати, міська рада надає приміщення для круглих столів та запрошує на комітети по проблемам безпритульних

Віктор Хоменко

тварин. Також з бюджету виділено 40000 грн. на стерилізацію. Місцеві підприємці виявили бажання також долучитись до акції і підтримати її фінансово, по мірі можливостей кожного. Волонтери погодились допомагати комунальним службам у програмі вакцинації, стерилізації та обліку безпритульних тварин. На майбутнє плануємо створити платформу розвитку міста на базі будинку культури або іншої установи, де активні громадяни будуть займатися розробкою рішень щодо розвитку міста.

Окремо декілька слів про Інститут соціокультурного менеджменту (ІСКМ) та проект «Школа громадської участі – 3». Команда ІСКМ надихає на зміни - приїжджаєш після тренінгів і одразу хочеться реалізувати на практиці отримані під час навчання знання, потім чекаєш коли буде новий модуль, щоб не втратити тієї енергії до дії. Завдячуючи Школі, я можу спілкуватися з активістами з усієї країни, ми ділимося між собою досвідом, успіхами й невдачами. Це дуже корисно. Саме під час таких зустрічей виникають нові ідеї. А від ідеї до результату - один крок.

Матеріал підготувала - Анастасія Шевченко

Електронна адреса Віктора Хоменко - viktor_kh@i.ua

Незламний дух молодої активістки-

Я, Вікторія Бородатова, зараз мешкаю у с. Левківка, Ізюмського району, Харківської області. У цьому селищі проживає 500 осіб, разом з внутрішньо переміщеними особами (до найближчого міста Ізюм 15 км). Раніше - жила у Донецьку. На моє життя дуже вплинула ситуація, що склалася на Сході нашої країни. Мені довелося покинути рідну домівку через військові дії, які і зараз там тривають. Звісно я, і моя сім'я дуже болісно це переживаємо з психологічної та фізичної сторони, але ми впевнені, що це не привід скласти руки. Я вчуся, працюю, займаюся громадською діяльністю, шукаю різні способи зарекомендувати себе як особистість тощо. Мешкаючи у своєму рідному місті я не була досить активною людиною, тому з точки зору особистого та професійного розвитку для мене це позитивна подія.

Сьогодні, я член ініціативної групи громади с. Левківка: займаюся проектним менеджментом. Також я працюю у Левківському будинку культури, веду гуртки: танцювальний та англійської мови. Планую відкрити ще декілька освітніх гуртків, а саме фотогурток та гурток «Можливості для молоді», який сприятиме розвитку молоді – щоб вони навчилися писати грантові заявки, їздили за кордон та були активними членами громади. Переконана, що ці гуртки допоможуть дітям та молоді знайти нові цікаві форми дозвілля, сприятимуть розвитку їх талантів та здібностей. Також я є членом громадської організації «Центр студентів-вимушених переселенців «Студентські голоси».

Раніше я не займалася громадською діяльністю, але після переїзду до Харківської області стала брати участь у багатьох українських та закордонних проектах. Тематика яких стосувалася проектного менеджменту, прав внутрішньо-переміщених осіб та особливостей їх інтеграції, сталого розвитку сіл, прав дітей, здорового способу життя, громадської та документальної журналістики.

Наш будинок культури сьогодні за специфікою

своєї діяльності є активним Центром місцевої активності, а оскільки в громаді проживає багато переселенців, то наш будинок культури є ще й центром інтеграції для місцевих та внутрішньо-переміщених осіб.

Восени 2015 року ми отримали грант у розмірі 25 000 євро на реалізацію проекту «Всебічна підтримка для внутрішньо переміщених осіб та постраждалого населення в Україні» від Міжнародної організації з міграції, який виконувався Західноукраїнським ресурсним центром. Цей проект був направлений на інтеграцію внутрішньо-переміщених осіб (ВПО) з місцевим населенням. 8 квітня 2016 року відбулося

Вікторія Бородатова і танцювальний колектив «Мрія»

урочисте відкриття оновленого будинку культури. Був зроблений ремонт залу, сцени та кабінету. Ми отримали музичне та світове обладнання, меблі та необхідні речі для роботи гуртків, також на території будинку культури створено дитячий майданчик. Нам вдалося залучити жителів до культурного та суспільного життя громади шляхом участі в діяльності чинних і новостворених гуртків.

На базі відремонтованого будинку культури створився осередок, який має форму Центру громадських ініціатив та розглядається як майданчик для проведення семінарів, тренінгів, конкурсів, клубної роботи: гуртка танцю, дитячого гуртка співу, гуртка рукоділля, гуртка англійської мови, міні-кінотеатру та читальні. Реагують на нашу роботу в громаді по-різному, і негативно інколи також, але ми не ображаємося – головне не зупинятися. А нам вже є чим пишатися, є конкретні

досягнення, є і плани, зокрема – домовляємося з місцевою владою про міні-стадіон. Він потрібен молоді. Переконана, що досягнемо позитивного результату. А ще можлива співпраця з UNICEF для розвитку дітей та молоді.

Знання, які я здобуваю у «Школі громадської участі-3» допоможуть мені розвиватися у своїй громаді та передавати досвід іншим жителям громади. З планів – просувати різні соціальні проекти, сприяти розвитку інфраструктури в селі та можливостей для розвитку будинку культури.

Впевнена, у наш час особливо важливо знайти діалог у громаді заради порозуміння, спільної справи та загалом задля успішності та процвітання громади. Отриманий досвід під час тренінгів у «Школі громадської участі-3» буду використовувати на користь розвитку місцевої громади у якій проживаю, створювати проекти благоустрою, підвищувати соціальну згуртованості та інтеграцію, зміцнювати довіру в Україні.

Матеріал підготувала - Вікторія Бородатова

Електронна адреса - vikkisong@gmail.com

Чи можна змінити світ на краще?!

Волонтерство для мене це шанс змінити життя на краще. Мене давно приваблював волонтерський рух, і я почала цікавитися громадською діяльністю у нашому місті Кропивницький. На весні 2015 року я завітала на тренінг для учасників проекту «Школа громадської участі-2», який проводився ІСКМ. Мене дуже зацікавив цей захід, цілі та діяльність ІСКМ, адже я здобула нові знання і відчула потребу у їх збагаченні, тож я захотіла долучитися до команди ІСКМ, вже півтора роки я є волонтером у даній організації.

Я є активною учасницею багатьох заходів ІСКМ, допомагаю в їх

підготовці та проведенні. Для мене такий досвід є дуже корисним, адже я дізнаюся багато нового, переймаю досвід та виробляю власну стратегію громадської роботи, знайомлюся з цікавими людьми. Завдяки гарному знанню англійської мови, допомагаю у перекладі різних матеріалів. Мені цікаво читати те, що я перекладаю, завжди знаходжу для себе щось нове. Волонтерська робота надала мені нові знання, які я можу використовувати як в подальшій громадській діяльності, так і в повсякденному житті.

Літо 2016 року я вирішила провести з користю. Промоніторивши громадські сайти з метою пошуку цікавих літніх можливостей для молоді, я віднайшла для себе 5 цікавих заходів – літні табори, форуми та ін. Заповнивши необхідні апікаційні форми, я подала заявку на участь у даних заходах і приємною новиною для мене стало те, що мою кандидатуру було ухвалено на участь у всіх заходах. Зрозуміло, що всі п'ять заходів відвідати було не можливо, але я вибрала з них два найбільш пріоритетних та цікавих для мене. Отож, я стала учасницею англійського Форуму для молоді «CACTUS'16 Forum» та молодіжного табору «Camp Model United Nations».

Англійський Форум для молоді «CACTUS'16 Forum» проводився з 8 по 17 липня 2016 року у м. Тернопіль. Форум був присвячений розгляду проектного менеджменту, розвитку в учасників досконалого володіння англійською мовою та командної роботи. Учасники

вчилися заповнювати грантові заявки, здобували і поглиблювали нові знання, спілкувалися з іноземними волонтерами, переймаючи досвід інших країн. Матеріал подавався у доступній формі і був сповнений цікавими прикладами, які підштовхували учасників робити зміни, заохочували їх до подальшої діяльності та показували потужність цього інструменту. За час проведений на форумі учасники перейшли від задуму до складання конкретних необхідних кроків для подальшої реалізації власних проектів, презентуючи свої ідеї в кінці Форуму. Як

Лілія Гур'янова

результат, повертаючись додому, учасники стали суспільно-корисними громадянами: реалізують свої проекти та соціальні ініціативи, проводять різноманітні івенти. На Форумі учасникам пропонувалося відвідати тематичні курси, зокрема, мої вподобання були зосереджені саме на курсі фотографії, оскільки я захоплююся фотографуванням.

Також я стала учасницею молодіжного табору «Модель ООН» («Camp Model United Nations») за підтримки Корпусу Миру (США) та пожертвуваних коштів від інших волонтерських організацій. Табір тривав з 10 по 17 серпня 2016 року в селищі Затока Одеської області.

Учасниками табору стали 60 талановитих школярів та студентів України, віком від 15 до 18 років. Ми вивчали процес перебігу дебатів в ООН та стали учасниками формальних дебатів, а також мали можливість в и п р о б у в а т и себе в ролі представників делегацій 20 країн-учасниць ООН. Під час дебатів ми обговорювали глобальні світові п р о б л е м и , міжнародне співробітництво, вчилися публічно в и с т у п а т и перед великою аудиторією, аргументувати свою точку зору, правильно вести дебати та підтримувати різні дискусії.

Глобальні світові проблеми, що обговорювалися на заході - проблема переселенців, антикорупційна кампанія в різних країнах, раціональне використання природних ресурсів з уникненням ризику забруднення навколишнього середовища. Звичайно, не всі учасники табору були зацікавлені в кожній темі, але хоча б в одній кожен для себе щось знайшов. «Модель ООН» - це синтез наукової конференції та рольової гри, що відтворює роботу органів ООН і дозволяє молодим людям проявити себе в рамках тих миротворчих структур, які уособлює Організація об'єднаних націй, і дізнатися, на що вони здатні. Окрім цього,

у таборі був мовний клуб, ми прослухали лекції про СНІД та гендерну дискримінацію. Водночас із цим, організатори доклали максимум зусиль задля того, щоб наповнити тижневу поїздку справжнім драйвом та незабутніми емоціями. Тож, під час табору було організовано тематичні вечори, проведено два фестивалі води та фарб.

Також, в останній день табору, всі учасники об'єдналися по областях та групою створили свій волонтерський проект, який вони мають втілити у реальність - починаючи від «Еко-дня» у Чернігові, закінчуючи регулярними тренінгами, воркшопами та лекціями для дітей-сиріт у Києві.

Отже, перший захід – англomовний Форум допоміг мені покращити навички з написання проектів та проведення певних івентів, підвищити рівень практичного володіння англійською мовою. Другий – допоміг глибше ознайомитися зі схемою

управління в різних країнах, їх досвідом вирішення глобальних проблем. Після участі у даних заходах у мене з'явилося багато знайомих по всій Україні, я мала можливість поспілкуватися з волонтерами з Корпусу Миру, які допомагали мені, радили як краще проводити заходи, які я планую реалізувати.

В мене давно виникла ідея проведення певної

Форум для молоді «CACTUS'16 Forum»

Лілія - учасниця форуму

екологічної ініціативи. Я часто проводжу своє дозвілля на свіжому повітрі, зокрема, в місцевому парку Космонавтів. Пам'ятаю роки, коли він ще був чистим та доглянутим, багато людей обрали це місце для пікніків та розваг, відповідно, мало хто прибирав за собою сміття, в результаті - зараз ця місцевість забруднена та занедбана. Тому я вирішила повернути парку колишню привабливість і перетворила задум у реальну акцію - «Крок до чистоти» в м. Кропивницький.

Завдяки участі у навчальних заходах ІСКМ, молодіжному форумі та літньому табору я маю необхідні знання для реалізації громадських ініціатив. 21 серпня, за підтримки декількох місцевих організацій (ГО «Пробудження-Україна»

та ГО АТМ «Велес») та бізнесу (ППП Василь Шкрібляк) було проведено акцію у парку Космонавтів м. Кропивницький, яка передбачала прибирання території парку. Попередньо на багатьох Кропивницьких інформаційних сайтах, у соціальних мережах ми анонсували проведення заходу та заохочували мешканців міста долучитися до прибирання. Ми хотіли донести до населення головну мету акції – провести не просто прибирання заради прибирання, а звернути увагу людей на забруднення нашого міста. Учасниками акції стали 35 осіб – представники громадського сектору, влади та просто небайдужі мешканці міста.

Під час акції я також фотографувала найбільш забруднені місця парку та результати прибирання. Попереду у нас в планах провести ще одне прибирання території біля місцевого озера. У вересні, до дня міста (м.Кропивницький), будемо проводити фотовиставку отриманих світлин, які демонструють неочищену територію парку, процес та результати громадського прибирання. Загалом, я задоволена проведенням даної акції, по-перше, ми зробили корисну справу для нашого міста та привернули увагу населення до важливості підтримки чистого навколишнього середовища для нашої життєдіяльності, по-друге, я реалізувала свою першу масштабну ініціативу, побачила сфери для розвитку – чого потрібно навчитися, які якості вдосконалити. Звичайно, мене спіткали деякі труднощі під час підготовки та проведення акції, наприклад, дехто не серйозно по дитячому до мене відносився, інколи відчувала невпевненість та труднощі у спілкуванні. Але попри це все, для мене це гарний старт, безцінний досвід роботи як громадського активіста та волонтера.

Щодо планів на майбутнє, я хочу стати членом громадської організації або створити власну, яка буде спрямовувати свою діяльність на вирішення екологічних питань, займатиметься розвитком молоді, підтримкою впровадження молодіжних ініціатив. Бути волонтером – цікаво та пізнавально, нові ідеї переповнюють тебе, ти прагнеш змінити світ на краще. Якщо ви хочете стати громадським активістом та активно впроваджувати свої ініціативи, то: ви повинні

бути впевненими у собі - від цього багато чого залежить; спілкуйтеся, знайомтеся, збагачуйте свій соціальний капітал; не бійтеся поразки, без ризику не буде результату; визначте для себе безкорисливу мету і слідуйте за нею.

Матеріал підготувала Лілія Гур'янова
Електронна адреса - lilit05weird@gmail.com

Краматорськ - місто комфорту для людей похилого віку

Краматорська міська громадська організація «Фонд розвитку громади» є платформою на базі якої, реалізуються різні проекти, ініціативи та інші заходи. У 2014 році був створений Центр допомоги вимушеним переселенцям «SOS Краматорськ», в якому працювали вимушені переселенці, допомагаючи іншим переселенцям. Двоє волонтерок із «SOS Краматорськ» – Олена Баранкова (переселенка із Горловки, медпрацівник за освітою) та Людмила Сницаренко (переселенка з Донецька, логопед за освітою), вирішили допомагати переселенцям похилого віку і створили Центр для людей похилого віку. Відкриття центру відбулося 18 січня 2016 року.

Станіслав Черногор - переможець Національного конкурсу «Благодійна Україна»

Краматорськ поділений на дві частини – нова частина, яка була збудована в 30-і роки минулого століття та стара частина міста, яка в основному, складається із селищ.

Через те, що частини міста розділені річкою та залізничною гілкою, з віддаленого поселення до центра міста потрібно їхати двома автобусами, і це тільки в одну сторону, тому сума витрат на проїзд приблизно сягає 16 грн. щодня. Тож, було прийнято рішення відкрити центр для людей похилого віку саме у старій частині міста для того, щоб людям з віддалених поселень не доводилося витрачати багато коштів на дорогу.

Цей заклад є повноцінним Центром місцевої активності, де для літніх людей організовують виступи музикантів, учні музичної школи також часто проводять концерти, систематично проводяться виставки виробів, що створили наші пенсіонери. Літні люди можуть приходити до центру зі своїми онуками, де на них чекають багато настільних ігор для дітей (ми закупили сучасні розвиваючі ігри на суму 2000 грн.) З відвідувачами центру працюють психологи, консультують медичні працівники з «Червоного Хреста».

Приміщення центру невелике, нам надала його церква. Оренду за приміщення ми не сплачуємо, адже ми також допомагаємо прихожанам церкви. У центрі є гуманітарна допомога, яку ми поширюємо

Майстриня центру

серед пенсіонерів. Церква також надає гуманітарну допомогу. У закладі працюють волонтери, які займаються волонтерською діяльністю вже більше року, мають знання, навички та досвід надання допомоги. Ми намагаємося працювати професійно, у нас є план заходів на місяць та графіки

роботи, з урахуванням потреб відвідувачів центру. Наприклад, щосуботи у нас проводиться заняття з вишивки, є комп'ютерні курси, де ми вчимо людей похилого віку комп'ютерній грамотності. У нас є два ноутбуки, охочих поки не так багато,

Жителі м. Краматорськ Донецької області - відвідувачі центру

але ті, хто ходять на курси прагнуть навчитися. Працюють клуби - «Друге життя старих речей» та «Український розмовний клуб «Файно».

Найефективніше джерело передачі інформації в нашому місті серед клієнтів центру є ОБС - «одна бабуся сказала». Ми пропонуємо нашим відвідувачам поширювати інформацію про наш центр і приводити нових відвідувачів. Це працює. Іноді люди проходячи повз центр, заглядають до нас на хвилинку і залишаються спочатку на декілька годин, а потім приходять постійно.

Наразі Краматорська міська громадська організація «Фонд розвитку громади» опікується заходами, що направлені на інтеграцію переселенців у приймаючу громаду, на розвиток приймаючої громади та підвищення громадської активності.

«Фонд розвитку громади» схвалює активність своїх волонтерів, ми відправляємо їх на різні тренінги, влаштовуємо у різні освітні міжнародні програми. Для мене сьогодні успіх в роботі - коли наші люди йдуть від нас працювати в інші організації, створюють власні, адже це свідчить про їх професійне зростання. У свою чергу, ми отримуємо дружню організацію-партнера, а громада – захисника своїх інтересів. І ми прагнемо, щоб таких партнерів щороку ставало більше.

Матеріал підготувала Станіслав Черногор
Електронна адреса - st.i@i.ua

Креативні індустрії у культурі

З 15 по 18 вересня 2016 року м. Львів проходив Форум креативних індустрій (в рамках Форуму видавців). Нижче знайомимо наших читачів з Олегом Жовтанецьким – викладачем факультету культури і мистецтв Львівського національного університету імені Івана Франка і співорганізатором Форуму.

- Що вас надихнуло на ідею створення форуму?

Ідея створення форуму виникла у мене та у моєї дружини - Надії Чуби, тому задум форуму є, можна сказати, справою сімейною. Ми з академічного середовища, зокрема, викладаємо у Львівському національному університеті імені Івана Франка, Надія – на економічному факультеті, а я – на факультеті культури і мистецтв.

Вже навіть з цього факту можна промалювати головний сюжет - співпраця на пограниччі культури та економіки. Додатковими шкідцями до портрету є наше середовище, бо як люди творчі, ми обертаємося в практичних сферах культури. Зокрема, у колі наших друзів та знайомих є художники, музиканти, актори, кінорежисери, книговидавці. Спостереження за ними у професійній діяльності ставило більше питань, ніж відповідей. Отож, для того, щоб пізнати тему пограниччя культури та бізнесу краще, ми вирішили надати можливість іншим висловитись, обговорити її публічно, розглянути під різними кутами. Саме з цією метою організували й провели «Форум креативних індустрій» - майданчик в рамках Форуму видавців.

- У чому полягає особливість форуму та яка його головна мета?

Форум креативних індустрій було проведено вперше в рамках вже 23-го Форуму видавців. І все, що відбувається вперше, носить на собі відбиток роздумів й вагань, зокрема, у нашому випадку, щодо назви Форуму. Звичайно, у нас було кілька варіантів назви, зокрема «креативна економіка», «культурні індустрії» тощо. Зрештою, ми вибрали такий термін, який десь посередині, стосується і культури, і економіки – Форум креативних індустрій. Ми виокремили декілька завдань для нашого Форуму. Перше – створити майданчик для обміну думками. Практика засвідчила, що багато учасників Форуму знайомі між собою. Фактично, це вузьке коло, можна навіть сказати, це коло, яке «вариться в своєму соку», тому перший виклик

полягав у тому, чи зможемо ми розвернути цю професійну спільноту на зовні, у нашому випадку на викладацько-студентську аудиторію. Не слід забувати, що сьогоднішні студенти – це завтрашні, наприклад, менеджери культури. Здається, нам це вдалось.

Оскільки ми орієнтувалися, в основному, на студентську аудиторію, ми хотіли зробити наш майданчик відкритим, адже не всі заходи в рамках Форуму видавців є безкоштовними, а наш з цієї причини був саме таким. І ще друга ціль, яка також була досягнута.

Крім практиків культурних індустрій, у нас були представлені ще дві складові – академічне середовище та органи місцевого самоврядування. Саме в такому форматі проводиться мало подібних заходів, і цим ми також вирізнялись з-поміж інших.

Олег Жовтанецький

Хочеться відзначити, що мене приємно вразила особлива доброзичливість учасників форуму. Можна навіть використати старий журналістський штамп, що Форум пройшов у «теплій та дружній атмосфері».

Щоб зробити захід максимально демократичним, ми надали можливість модерувати

кожен окремий майданчик, присвячений різним аспектам креативних індустрій, представникам різних професійних спільнот. Мені довелося модерувати тематичну сесію «Межі бізнесу у культурі: використання засобів та інструментів у сфері культури». Ця сесія вирізнялася з-поміж інших заходів форуму, оскільки вона задумувалася у форматі «лекторій плюс практикум» й не передбачала дискусії. Однак тут не обійшлося без з'ясування основних проблем практики креативних індустрій.

- Чи вдалося окреслити ці проблеми?

Поняття креативних індустрій є для України відносно новим, тому й спектр проблем доволі широкий. Однією із основних, на думку спікерів Форуму, є та, що українське статистичне відомство й уряд загалом вперто не помічають цілу сферу, на яку в європейських країнах припадає 3-4% ВВП. Для нас усе тільки починається, зокрема й дослідження цієї сфери. Так, завдяки таким програмам, як «Креативна Європа» чи «Культура та креативність» ЄС та Східного партнерства, яку представляла на Форумі Наталія Шостак, цього року було запущено декілька напрямків досліджень креативних індустрій в Україні і ця тенденція може кардинально змінити ситуацію щодо сприйняття останніх суспільством та владою.

Іншою важливою проблемою у сфері креативних індустрій, та й напевне, основних проблем суспільного розвитку, на яку звертали увагу під час Форуму чи не найчастіше, є все ще низька суспільна довіра до суспільних інститутів. Й тут Форум, представляючи кращі практики у сфері креативних та культурних індустрій, позитивні приклади реалізації проектів у сфері культури, маю надію, вніс свою лепту в подолання суспільної недовіри.

- На Вашу думку, яка роль молоді у розвитку культури?

Молодь сьогодні сприймає бізнес-підходи у культурі як правило. Студентство є тим середовищем, яке може плекати, втілювати креативні ідеї. Креативність це не просто ідеї, це й їхня реалізація. Дорослим складно виходити за рамки свого досвіду і реалізувати щось нове, а студентам дуже просто це робити, оскільки вони починають з нуля, у них немає обмежень.

- У чому особливості розвитку української культури?

Культура є складною сферою, вона не є тим, що існує саме по собі. Культура є невіддільною від суспільства, а суспільство від культури. Культура в українському контексті має пострадянський бекграунд. Зараз ми спостерігаємо ситуацію, коли українська культура поступово відходить від тоталітарного минулого разом, а можливо, поряд із суспільством, а можливо навіть випереджуючи його. Наприклад, процес декомунізації, який проходить досить не просто – це ще один крок до творення нових сенсів у культурі.

Чим Ви керувалися при підборі спікерів Форуму?

Виходячи з тих цілей, які ми ставили перед собою при реалізації ідеї майданчику Форуму, ми хотіли представити різні погляди на поєднання культури і бізнесу. Нам було цікаво дізнатися, як на це дивиться середовище практиків культурних індустрій, представники бізнес-середовища та місцевої влади, коли їх посадити один навпроти одного. Саме це і визначило підбір спікерів. Ми намагалися на дискусійних панелях представляти двох або кількох учасників з різних середовищ і спровокувати їх на дискусію, зіткнути їх баченнями проблеми меж культури і бізнесу.

- Чи плануєте продовжити роботу саме в такому форматі?

Форум пройшов, не побоююсь цього слова, бездоганно - і це надихає. У подальшому ми б хотіли розширити коло зацікавлених осіб, скорегувати тематику, оскільки існує дуже великий спектр питань на дотичних лініях культури і бізнесу, який потрібно для початку проговорити.

Спілкувалася Анастасія Шевченко
Електронна адреса Олега Жовтанецького
-ecosor@ukr.net

Учасники форуму

Summary

Developed community - the strength and unity of the state (p. 2)

The first year of the studying for social activists in the frames of the project of ISCM«The school of civic participation-3».

Chords of creativity and goodness (p. 4)

The house of Culture as a center of activity for the local villagers.

Literary Performance and other not forbidden techniques (p. 6)

On measures for the community of Kremenchug Poltava region of central city library.

Small steps (p. 8)

About the project "small steps".

Libraries and community: interaction in the new format (p. 10)

The life of the library and the community of Chernigov.

Center of local activity of Irpin (p. 11)

The work of the Centre of local activity (Irpin, Kyiv region).

Museum - as a platform for community activation (p. 12)

What is a museum and what it eat?

When, if not now, and who, if not we? (p. 14)

Leadership development among youth "Open Youth Forum 2016".

Successful young life united community depends on active citizens (p. 16)

"My community - our common home."

Anna Miodynska: "My great pride - small projects" (p. 17)

On the Polish experience in community development. Interview with the coach on the socio-cultural development homad.

From small to large initiatives Affairs (p. 20)

Successful projects NGO "Development Agency Prydniprov'ya" (Pereyaslav-Khmelnytsky, Kyiv region).

Spirit Indestructible young activists (p. 21)

Can I find the dialogue in the community for understanding - the story Party "Schools of Civic Participation -3" of life after moving because of military action in Ukraine.

Can I change the world ?! (P. 23)

With first-hand how it is - to be a volunteer.

Kramatorsk - City of comfort for the elderly (p. 25)

NGO "Community Development Fund" - a platform for development.

Creative Industry in culture (p. 26)

On the creative industries forum - interview with one of the organizers.

“Школа громадської участі-3”

Фото-дайджест “Школи громадської участі-3”

